

Sivistyslautakunta

Päätöspäivämäärä 12.03.2024 § 30

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 12.03.2024

§ 30

Valtion erityisavustus, varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet 2024-2027 -hankehaku

374/02.02.00.04/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Palvelupäällikkö, oppimisen tuki ja hyvinvointi, Janina Mäntymaa, p.

044 416 3159

Palvelupäällikkö, talous- ja henkilöstösuunnittelu, Venla Valkama, p.

044 483 1808

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Vastuualuejohtaja, Lasten ja Nuorten kasvu Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta hyväksyy Lahden kaupungin varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen valtionavustushakemuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa vuosille 2024-2027.

Perusteluosa

Lahden varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa edistetään lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä ehkäistään sosiaalisista ja taloudellisista syistä johtuvaa eriarvoistumista. Työtä on osittain rahoitettu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämillä erityisavustuksilla. Tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistaminen

varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa -hankkeessa jatketaan uudistuneen varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisen lapsen tuen järjestämisen toimintamallin ja rakenteiden kehittämistä sekä vahvistetaan oppilaan oikeutta oikea-aikaiseen ja oikean tasoiseen tukeen.

Esi- ja perusopetuksessa noin joka kolmas oppilas tarvitsee säännöllistä tukea koulunkäyntiin jollain tuen tasolla. Lahdessa kokonaan pienryhmässä opiskelevia oppilaita on jopa 45 % kaikista erityistä tukea saavista oppilaita, valtakunnallisen tason ollessa 32 %. Perusopetuksessa on kehitetty suunnitelmallisesti lähikoulu- ja inklusioperiaatteen toteutumista, ja tätä työtä on tarpeen myös jatkaa.

Hankehakemuksen aikataulu ja sisältö

Opetus ja kulttuuriministeriön erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027 oli haettavana 18.1.–29.2.2024.

Hankehakemus ministeriölle jätettiin hakuaikana.

Tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistaminen varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa -hankkeen toteutusaikataulu on 1.8.2024–31.12.2027. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa lapsen tarvitseman tuen toteuttamista lähipalveluperiaatteen mukaisesti ja kehittää inklusiivista toimintakulttuuria.

Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan tiimien moniammatillista osaamista, ennaltaehkäistään alueiden ja varhaiskasvatuksen toimintayksiköiden eriytymiskehitystä. Hankkeen toteuttaminen liittyy varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisen toiminnan kehittämiseen. Esi- ja perusopetuksessa toiminnan tavoitteena on tukea oikea-aikaisesti tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevia ja vieraskielisiä

oppilaita heidän omassa lähikoulussaan. Samanaikaisopetuksen toimintamallin avulla mahdollistetaan oppilaiden joustavat ryhmittelyt koulupäivän aikana ja tuetaan pienryhmissä opiskelevien oppilaiden integroitumista. Tavoitteena on kaventaa yksiköiden toimintakulttuurisia ja alueellisista tekijöistä johtuvia eroja sekä vahvistaa kouluun kiinnittymistä nivelvaiheissa toteuttamalla tukitoimia niitä tarvitseville oppilaille.

Varhaiskasvatuksessa toteutukseen liittyvä suunnittelu tehdään seuraavan toimintavuoden osalta vuoden 2024 aikana ja jatkossa toimintavuosittain, kun suunnitellaan varhaiskasvatuksen rakenteellisen tuen muotojen toteuttamista lasten tuen tarpeita vastaavasti. Avustusta käytetään lisähenkilöstön, varhaiskasvatuksen opettajien, sosionomien ja hoitajien palkkaamiseen lapsiryhmiin suhdelukujen pienentämiseksi ja lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettajien sekä avustajien palkkaamiseen. Tehtävänimikkeiden osuudet määräytyvät lasten tarpeiden ja tuen rakenteiden kehittämisen sekä toisaalta myös henkilöstön saatavuuden perusteella.

Perusopetuksessa avustuksen avulla palkataan erityisopettajia, opettajia ja avustajia sekä mahdollistetaan jakotunnit opetusryhmien pienentämiseen. Esi- ja perusopetusta järjestävistä yksiköistä muodostuu alueellisia koulupolkuja, joihin tuki järjestyy. Avustuksen käyttö jakaantuu kolmelle painopisteelle. Ensimmäiseksi avustusta kohdennetaan erityisopettajan antamaan tukeen alkuopetuksessa, jotta opetusryhmissä voidaan jo koulupolun alussa huomioida oppilaiden erilaiset tarpeet. Toiseksi avustuksella tuetaan niitä perusopetuksen yksiköitä, joissa inklusion toteutumisessa on havaittu kaupunkitasoisessa tarkastelussa haasteita. Tämä tarkoittaa pienryhmissä opiskelevien oppilaiden integroitumista yleisopetuksen ryhmiin erityisopettaja- ja/tai avustajaresurssia hyödyntäen. Aineenopettajajärjestelmään siirtyminen tuottaa osalle oppilaista suuria

haasteita, jotka näyttäytyvät pahimmillaan koulusta pois jäämisinä. Avustuksen avulla on mahdollista kohdentaa erityisopettajien työpanosta nivelvaiheen oppilaiden tukemiseen, mutta myös yhtenäisen ja tasalaatuisen toimintakulttuurin rakentamiseen koulujen kesken. Kolmanneksi avustus kohdennetaan sosioekonomisesti haastavilla alueilla sijaitseviin kouluihin, jotta voidaan tasata koulujen ja oppimistulosten välisiä eroja.

Hankkeen kustannukset ja rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriön avustus hankkeen avustuskelpoisista kustannuksista on 80 % ja oma rahoitus 20 %. Haetun hankkeen kokonaiskustannus hankkeen koko ajalta (1.8.2024 – 31.12.2027) on 7 725 000 €, josta avustuksen osuus on 6 180 000 €. Lahden kaupungin omavastuuosuus 1 545 000 € katetaan varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä perusopetuksen kustannuspaikoilta.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Varhaiskasvatuspalvelut, Mika Harju ja Piia Larinen

Perusopetuspalvelut, Janina Mäntymaa ja Venla Valkama